

Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa

tel. 22 505 25 02, fax 22 505 08

e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

Warszawa, dnia 20 września 2022 r.

Szanowna Pani

Aleksandra Rusin-Bałko

Dyrektor – Sędzia

Departament Strategii i Funduszy Europejskich

Ministerstwo Sprawiedliwości

al. Ujazdowskie 11, 00-950 Warszawa

Szanowna Pani Dyrektor,

w związku z wyrażoną w trakcie VIII posiedzenia Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej sugestią i wyrażonym w trakcie posiedzenia Rady oczekiwaniem, po analizie projektu ustawy nowelizującej ustawę o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji poniżej pozwalamy sobie przedstawić uwagi Naczelnej Rady Adwokackiej i Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA dotyczące rozwiązań zaproponowanych w tym projekcie.

Przede wszystkim chcieliśmy wskazać, że ze smutkiem skonstatowaliśmy stan, w którym oprócz podjęcia przez Ministerstwo Sprawiedliwości próby innego ukształtowania zasady naliczania wynagrodzenia za świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej, żaden z postulatów zgłoszonych przez NRA m.in. w piśmie z dnia 28.08.2022 r. i we wcześniejszych pismach, nie znalazł odzwierciedlenia w proponowanych zmianach do ustawy.

Tymczasem bez wątpienia wnioskowane przez nas, niezbędne rozwiązania, to propozycje, które na celu miały zagwarantowanie obywatelom, których status majątkowy nie pozwala na korzystanie z komercyjnej pomocy prawnej dostępu do tej pomocy na jak najwyższym, profesjonalnym poziomie we właściwych warunkach gwarantujących zachowanie najwyższych standardów poradnictwa prawnego, w tym tajemnicy udzielanych porad, a wykonawcom tej usługi, też obywatelom, warunków pracy gwarantujących jej największą efektywność i bezpieczeństwo.

Odnosząc się jednak do zmian zaproponowanych w przedstawionym projekcie legislacyjnym wskazać należy, iż:

Podstawową, negatywnie ocenianą przez NRA zmianą zaproponowaną w projekcie ustawy jest pełne odstąpienie od obowiązku składania przez beneficjentów oświadczeń o ich stanie majątkowym!

Opoką nieodpłatnej pomocy prawnej jest stworzenie systemu pomocy dla obywateli, których sytuacja materialna na pozwala na uzyskanie pomocy prawnej w warunkach komercyjnych.

Obecna ustawa przewiduje obowiązek składania oświadczeń przez beneficjentów pomocy prawnej o ich statusie majątkowym. Oświadczenia te nie wskazują żadnych progów dochodowych, tak więc w konsekwencji to obywatel sam ocenia czy jest w stanie ponieść koszty odpłatnej pomocy prawnej w kancelarii adwokackiej lub radcowskiej. Na podstawie przeprowadzonych przez NRA wewnętrznych ankiet wśród wykonawców, z całą odpowiedzialnością można stwierdzić, że przez brak wyraźnie określonych progów dochodowych, od których uzależnione byłoby uzyskanie przedmiotowej pomocy lub braku ustawowego katalogu podmiotów uprawnionych do niej, z system korzystają już dziś osoby, które bez żadnego problemu są w stanie ponieść koszty odpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez kancelarie adwokackie oraz radcowskie.

Należy w tym miejscu wyraźnie zaznaczyć, że ankieta zawarta w karcie A , którą na podstawie wywiadu z beneficjentem pomocy wypełnia wykonawca, nie pozwala precyzyjnie określić Ministerstwu Sprawiedliwości w corocznych ocenach pracy systemu przedziałów dochodowych osób do których kierowana jest finansowana przez Państwo nieodpłatna pomoc prawna.

W przedmiotowej ankiecie w której beneficjent oznacza wysokość swoich miesięcznych dochodów, najwyższy z nich to kwota „powyżej 2.000,00 zł” czyli także 6.000,00 zł; 8.000,00 zł; 20.000,00 zł itd. Odnotowując zgłaszane przez wykonawców nadużycia polegające na zgłaszaniu się do punktów NPP osób osiągających dochody spokojnie pozwalające na pokrycie kosztów pomocy komercyjnej oceniamy to działanie w stosunku do pozostałych obywateli jako proste „wyłudzenie” przez takich beneficjentów świadczeń finansowanych przez państwo, ze środków, de facto, innych obywateli także z pokrzywdzeniem osób najsłabszych ekonomicznie.

Mając na uwadze powyższe NRA postuluje uzupełnienie ankiety zawartej w karcie A o progi 2.000-3.500 zł, 3.500-5.000 zł i powyżej 5.000 zł, co naszym zdaniem lepiej pozwoli przy ocenie rocznej projektu ocenić do jakiej grupy w praktyce kierowana jest nieodpłatna pomoc prawna

Zdaniem NRA kryteria uprawnienia do uzyskania takiej pomocy powinny być podwyższane, a nie likwidowane, czy to przez dodanie wyższych progów dochodów w

oświadczeniach, czy też przez zobowiązanie do składania oświadczeń pod sankcją odpowiedzialności karnej.

Zwracam również uwagę, że ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej w pierwotnym brzmieniu z 2015 roku zawierała zamknięty katalog osób, którym nieodpłatna pomoc prawna powinna przysługiwać. Po 7 latach obowiązywania systemu żadne z tych ograniczeń już nie występuje. Jedynym ograniczeniem, które realizuje postulat art. 4 ust. 1 ustawy jest oświadczenie wskazane w ust. 2 tego przepisu. Rezygnacja z tego postulatu powoduje odstąpienie nie tylko od weryfikacji uprawnienia beneficjenta do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, ale także od postulatu art. 4 ust. 1.

Czy państwo polskie jest przygotowane do świadczenia wszystkim obywatelom pomocy prawnej nieodpłatnie, pokrywając w całości jej koszty????

Można dorabiać różne teorie do takiej koncepcji, m.in. że ubodzy „odczuwają dyskomfort” mówiąc o swoich dochodach, na co powołano się w uzasadnieniu do ustawy, podczas gdy życie wskazuje, że to nie ubodzy „wstydzą się” mówić o swojej sytuacji, tylko zamożni nie wstydzą się wyłudzać od państwa świadczeń za które mogli by spokojnie zapłacić komercyjnie. W tej sytuacji odpowiedź na wyżej postawione pytanie może być tylko jedna: nawet w najbogatszym, najbardziej socjalnym państwie nie ma miejsca na przeznaczania środków państwa na nieodpłatne świadczenia dla najzamożniejszych, bo środki te w tej czy innej formie powinny być wykorzystane dla najuboższych i potrzebujących.

Czy nie lepiej przeznaczyć te środki na pomoc biednym dzieciom, leki dla emerytów etc., etc., a nie na porady prawne dla osób, które deklarują dochód powyżej np. 8000,00 zł miesięcznie? Przyjęcie takiego rozwiązania to czysta demoralizacja i promowanie życiowego cwaniactwa wybranych jednostek, to zaprzeczenie idei opiekuńczości państwa. Rozwiązanie takie można uznać za właściwe tylko w przypadku, gdyby przyjąć, że państwo opiekuńcze daje wszystkim na zaspokojenie podstawowych potrzeb, bez względu na ich status finansowy, po równo, a rzetelnie pracujących nie wynagradza godnie i wszystkich sprowadza do roli „wdzięcznych – obdarowanych”.

Proponowana zmiana wpisuje się co prawda w obecną praktykę państwa, które marnotrawi środki mogące wspomóc najuboższych, przekazując zamożnym 500 zł miesięcznie na dziecko, czy 3.000 zł na węgiel. Ta niemoralna praktyka, choć funkcjonująca już w różnych obszarach życia, nie powinna jednak w żadnym wypadku podlegać dalszemu rozszerzaniu.

W tym miejscu NRA pragnie zaznaczyć, iż o ile zrozumiałym było w trakcie trwającej pandemii umożliwienie przedsiębiorcom skorzystanie z systemu w nieodpłatnej pomocy prawnej, to jednak w chwili obecnej utrzymanie przedmiotowych uprawnień do nieodpłatnej pomocy prawnej dla tych podmiotów jest nieuzasadnione.

Przedsiębiorcy w chwili obecnej nie mają żadnych ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, mogą więc uzyskać z jej prowadzenia dochód, z którego to w opinii NRA mogą swobodnie ponieść koszty odpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez adwokatów i radców prawnych.

W tym miejscu też na uwagę zasługuje przedstawiony w projekcie ustawy postulat wprowadzenia prawa osób przebywających za granicą do uzyskania porady w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej. Bez wątpienia i słusznie krąg obywateli uprawnionych do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej nie jest ograniczony, na szczęście, tylko do obywateli polskich. Ograniczenie to tworzy w pewnym sensie obecnie miejsce przebywania osoby potrzebującej takiego wsparcia. Rozszerzając jednak krąg uprawnionych do nieodpłatnej pomocy prawnej o porady udzielane osobom pozostającym za granicą otwieramy się faktycznie na cały świat! Może obywatel innego kraju chce nabyć w Polsce nieruchomości, otworzyć biznes, wstąpić w związek małżeński więc niech dzwoni do punktu NPP Państwo polskie czeka, żeby udzielić porady za pieniądze swoich podatników – każdemu.

Analizując pewną kuriozalność proponowanego rozwiązania nasuwa się pytanie: czemu ono faktycznie ma służyć? Doświadczenie życiowe ostatnich lat niestety podsuwa odpowiedź. Zaproponowane w opiniowanej ustawie rozwiązanie to wstępny krok przejęcia przez państwo pełnej kontroli nad poradnictwem prawnym dla obywateli, przekazanie benefitów z wynagrodzenia podmiotom w żaden sposób nie świadczącym bezpośrednio pomocy prawnej i uzależnienie wynagrodzenia profesjonalnych pełnomocników-wykonawców pracujących w systemie od przypadkowo powoływanych, nieprawniczych instytucji. Rozwiązanie opisywane powyżej to w tej konstrukcji krok do przejęcia rynku usług poradnictwa prawnego, który za środki państwa, może utrzymywać rzesze funkcjonariuszy systemu organizacji pozarządowych, w tym w przeważającej części nie będących prawnikami i nie świadczących bezpośrednio pomocy prawnej.

W opisywanych wyżej propozycjach Ministerstwo rozszerza krąg beneficjentów nieodpłatnej pomocy prawnej, a tym czasem w propozycjach nie przewidziano postulowanego przez NRA zwrotu kosztów dojazdów wykonawców na wizyty domowe w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto, jak wskazują nasze ankiety, wykonawcy są kierowani na wizyty często bez żadnego wcześniejszego rozeznania przez starostwo sytuacji zarówno faktycznej, jak i prawnej beneficjenta, co stanowi zagrożenie bezpieczeństwa wykonawców wyjeżdżających do nieznanych miejsc i osób. W tym zakresie NRA podtrzymuje aprobatę dla przedyskutowanego na posiedzeniu Rady Pomocy Prawnej w dniu 6.09.2022 r. rozwiązania polegającego na konieczności poprzedzenia wizyty u beneficjenta poradą zdalną, co pozwoli dokonać właściwego rozeznania intencji beneficjenta i bezpieczeństwa świadczenia takiej pomocy w jego miejscu zamieszkania.

Ewentualnością dla tego rozwiązania byłoby wprowadzenie asysty/osoby towarzyszącej podczas takiej wizyty domowej. Postulat ten jest tym bardziej zasadny w świetle uzasadnienia projektu ustawy, w którym wskazano: "Celowe jest objęcie tą regulacją dodatkowych grup osób potrzebujących pomocy świadczonej w sposób dostosowany do ich sytuacji. Obecne brzmienie przepisu należy uznać za:

- pomijające osoby z istotnymi potrzebami wynikającymi ze stanu zdrowia, np. ze stanu psychiki, które jednak nie mieszczą się w pojęciu „osób ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście” oraz „osób doświadczających trudności w komunikowaniu się o których mowa w ustawie o języku migowym i innych środkach komunikowania się”. Powyższe pojęcia nie obejmują przykładowo osób z problemami natury psychicznej, posiadających odpowiednie orzeczenia o niepełnosprawności, ale nie wynikające z problemów w poruszaniu się, osób autystycznych,
- nie znajdujące definicji w przepisach regulujących stopnie niepełnosprawności. Orzeczenia o niepełnosprawności zakładają podział na trzy stopnie: znaczny, umiarkowany i lekki, jednak bez dookreślenia rodzaju tej niepełnosprawności oraz jej źródła (niepełnosprawność ruchowa lub inna)".

To uzasadnienie w sposób oczywisty wskazuje na konieczność zapewnienia właściwego bezpieczeństwa, które może być zagrożone także z uwagi na zachowanie wynikające ze stanu zdrowia beneficjenta.

Zdaniem NRA mając na uwadze bezpieczeństwo wykonawców asysta powinna być obowiązkowa w przypadku gdy beneficjentem pomocy będzie osoba z problemami natury psychicznej lub wykonawca w trakcie teleporady poprzedzającej wizytę domową uznał, że taka asysta jest mu konieczna.

NRA postuluje ponadto wprowadzenie do ustawy zapisu umożliwiającego wykonawcy odstępnie od wizyty domowej jeśli po przybyciu na miejsce uzna on że przeprowadzenie wizyty domowej warunkach które zastał na miejscu zagraża jego zdrowiu lub życiu albo zastane warunki uniemożliwiają mu faktyczne udzielenie pomocy prawnej.

W proponowanym projekcie ustawy nadal utrzymano obowiązek odbywania kursów na doradców obywatelskich dla adwokatów i radców prawnych oraz aplikantów. Jednocześnie rozszerzono krąg uprawnionych do prowadzenia szkoleń o wyższe uczelnie. Chyba brak jakichkolwiek wątpliwości, że najlepiej przygotowanymi do świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego wykonawcami są adwokaci i radcy prawni, których samorządy są z pewnością, na dzień dzisiejszy równie dobrze przygotowane do prowadzenia szkoleń jak i wyższe uczelnie, które do dziś takiego zakresu szkoleń nie prowadziły. Co ważne, istotne elementy szkoleń dla wykonawców npo zawierają szkolenia dla aplikantów adwokackich przygotowujące do egzaminu

adwokackiego i zajęcia w ramach doskonalenia zawodowego dla adwokatów: tzw. umiejętności miękkich w zakresie komunikacji z klientem, rozwiązywania sporów czy etyki, w części obejmującej zasady wykonywania zawodu, tajemnicę adwokacką, pojęcie interesu klienta etc. W tym kontekście także zasadne jest podtrzymanie postulatu NRA o zwolnienie adwokatów z obowiązku szkoleń w ramach npp, ewentualnie powierzenie przeprowadzenia tych szkoleń dla adwokatów i radców prawnych organom samorządów adwokackich i radcowskich, wewnątrz.

Propozycje projektu ustawy wprowadzają rozwiązanie polegające na potwierdzaniu czy realizowaniu jako elementu porady pisemnej odpowiedzi dla beneficjenta obejmującej treść porady. Ten postulat w obecnej rzeczywistości świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej jest nierealny do wdrożenia w praktyce. Brak na takie działanie czasu, w trakcie udzielania pomocy prawnej, a przede wszystkim sprzętu i materiałów będących na wyposażeniu punktów npp. Taki sprzęt to: drukarki, papier, tonery, telefony służbowe – dziś teoretycznie telefony są, ale np. służą wyłącznie do obierania rozmów, bo rozmowy wychodzące są blokowane, a projekt ustawy przewiduje też wprowadzenie teleporad dla beneficjentów – w uzasadnieniu projektu czytamy, że dzięki teleporadom będziemy mogli pomagać osobom uprawnionym, które w chwili porady są zagranicą, co skomentowano na wstępie niniejszego pisma, ale co jest możliwe i tak wyłącznie wtedy kiedy wykonawca będzie dysponował telefonem służbowym z możliwością wykonania połączenia ze strony wykonawcy. Wykonywane połączenia mogą być weryfikowane przecież przez analizę bilingów telefonicznych w wątpliwych sytuacjach.

Co istotne udzielenie porady prawnej w formie pisemnej w istocie oznacza sporządzenie przez wykonawcę opinii prawnej, której wykonawca nie ma możliwości sporządzić w warunkach dyżuru – również ze względu na problemy z dostępnością Systemów Informacji Prawnej. Co jeszcze ważniejsze – opinia prawna jest wymagającym dokumentem dla sporządzającego, który powinien zawierać dokładny opis stanu faktycznego, opis stanu prawnego, wskazanie źródeł informacji o stanie faktycznym, jak również zastrzeżenia czego dana opinia nie dotyczy. Od momentu jej wydania beneficjentowi wykonawca traci jakiegokolwiek władztwo nad nią, zatem nie może udzielić dalszych wyjaśnień lub uzupełnień.

Określone czynności miałyby być wykonywane podczas dyżuru – w dodatku za takie samo wynagrodzenie, które przewiduje się za udzielanie porad prawnych w formie ustnej, co może być przez wykonawców nieakceptowalne i spowodować ich odpływ od systemu.

W art. 6 ust. 2 pkt 8 proponowane jest wprowadzanie do umowy z adwokatem zasad potrącania wynagrodzenia adwokata z tytułu nienależytej realizacji obowiązków określonych w ustawie w szczególności za nielogowanie się na dyżurze w systemie teleinformatycznym oraz nieterminowe wprowadzanie kart pomocy. Takie formy

dyscyplinowania wykonawców mogłyby ewentualnie zostać zastosowane jedynie w przypadku spełnienia jednocześnie dwóch przesłanek: gwarancji bezawaryjności systemu komputerowego i połączenia internetowego w punkcie npp, co częstokroć nie funkcjonuje prawidłowo z powodu m.in. położenia punktu oraz jego wyposażenia w sprawny sprzęt komputerowy. Obecnie w znacznej ilości przypadków wykonawcy logują się w systemie npp z własnego sprzętu komputerowego, a więc też, nazwijmy rzecz po imieniu, w dowolnym czasie i z dowolnego miejsca. W opisanej sytuacji nie można więc uchwalić sankcji od rozwiązań iluzorycznych. Zmiany w art. 6 dotyczące treści umów z adwokatami i zasady dokonywania potrąceń – to bardzo niebezpieczny zapis. Teoretycznie rozwiązanie to odnosi się do kwestii technicznych, ale w istocie może stać się narzędziem represji i szykany.

Zwracam uwagę, że projekt przewiduje, że ten element powinien występować w umowie obligatoryjnie. Nawet jeżeli powiat i wykonawca nie będą mieli chęci na wprowadzenie takich zapisów, to i tak będzie to konieczne ze względu na treść przepisów, co godzi w naczelną zasadę kodeksu cywilnego – swobody umów. Jednocześnie projekt przewiduje, że kwestie logowania się do systemu czy nieterminowe wprowadzanie kart pomocy powinny być wpisane do umowy „w szczególności”. Powyższe tworzy sytuację, w której mogą się znaleźć inne zapisy mające na celu „dyscyplinowanie” wykonawcy w przypadku nienależytego realizowania obowiązków. Pozostaje zatem pytanie w jaki sposób byłoby weryfikowane czy wykonawca należycie realizuje obowiązki i kto byłby uprawniony do dokonywania tej oceny. Nienależyte realizowanie obowiązków jest pojęciem nieostrym i może prowadzić do nieporozumień na tym tle i w efekcie do nieuzasadnionych potrąceń wynagrodzenia. Brak również w ustawie instrumentów do weryfikacji należytego wykonywania obowiązków, w szczególności jeżeli takiej oceny miałyby dokonywać powiat.

Dla potwierdzenia wyżej opisanych kwestii dotyczących sporządzenia opinii na piśmie, czy propozycji pomniejszenia wynagrodzenia wykonawców w przypadku wykonania umowy niezgodnie z jej postanowieniami, w załączeniu pozwalam sobie przekazać dokumentację zdjęciową przedstawiającą wyposażenie niektórych punktów npp. Dokumentację tą przesłali wykonawcy, w odpowiedzi na zapytanie Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA o stan wyposażenia punktów świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej w kontekście nakładania na wykonawców nowych zobowiązań.

Odniesienia wymaga też propozycja wydłużenia okresów na które zawierane byłby umowy z organizacjami pozarządowymi do 3 lat. Nie jest zrozumiałe z jakiej przyczyny miałyby to dotyczyć wyłącznie organizacji pozarządowych. Ta propozycja podczas spotkania Rady Pomocy Nieodpłatnej Pomocy Prawnej spotkała się też z krytyką przedstawicieli powiatów. Ilość problemów z wykonywaniem umów w tej grupie świadczącej usługi npp jest dość znaczna i krótki okres, roczny między weryfikacją oferty

składanej przez podmiot w kolejnym konkursie jest z pewnością dobrym elementem dyscyplinującym właściwe wykonanie realizowanych w ciągu tego roku umów. Kolejnym istotnym elementem jest to, że organizacje pozarządowe muszą zapewnić obsadę punktów nieodpłatnej pomocy prawnej adwokatami lub radcami prawnymi, a warunki konkursu powinny przewidywać gwarancję tej obsady. Tymczasem, na co warto zwrócić uwagę, specyfika rynku prawnego powoduje, że adwokaci i radcowie prawni nie będą zawierali umów na 3 lata, bo to zbyt długi okres zawodowy by mieć pewność, że adwokat będzie miał możliwość wywiązywania się z podjętego zobowiązania. Efekt: od momentu wyboru kontrahenta na 3 lata brak będzie pewności obsadzenia przez niego wszystkich punktów przez cały okres obowiązywania umowy. Będzie to podstawą rozwiązywania umów przed terminem i przeprowadzania kolejnych konkursów nie w trybie planowanym, ale spontanicznie, w celu tzw. „łatania dziur”, co nigdy nie przynosi dobrych rezultatów.

W odpowiedzi na niedomagania rynku, w świetle tego zagrożenia pozostawienie przeprowadzania konkursu raz w roku, daje gwarancję stałego i sprawnego funkcjonowania systemu. Samorząd adwokacki co roku przeprowadza nabór, jak również losowania, w taki sposób, aby transparentnie przeprowadzić nabór do systemu. Wydaje się, że coroczna rotacja jest czymś pożądanym – również ze względu na zainteresowanie jakim dotychczas cieszył się udział w systemie.

Nasuwa się też pytanie od kiedy ewentualna, wyżej opisana zmiana miałyby obowiązywać? Do konkursów w okresach 3 letnich wszyscy uczestnicy rynku powinni mieć szansę się przygotować i właśnie, przede wszystkim, zapewnić obsadę punktów wykonawcami, którzy gotowi byli by zawrzeć tak długie umowy. Jeśli nowelizacja wejdzie przed tradycyjnym, dotychczasowym, terminem konkursów, czyli przed końcem października i listopadem to powstały chaos zdeorganizuje możliwość przygotowania się zainteresowanych do złożenia ofert.

Nie jest również zrozumiałe z jakiej przyczyny możliwość zawierania dłuższych umów miałyby być ograniczona wyłącznie do organizacji pozarządowych, a nie do wszystkich uczestników systemu nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zastrzeżenie budzi również wprowadzenie art. 10 ust. 5 w zakresie możliwości oceny realizacji obowiązków wykonywanych przez wskazanych adwokatów oraz radców prawnych przez starostę. Ponownie warto wskazać, że starosta nie ma instrumentów przy użyciu których mógłby dokonywać tej oceny (z wyłączeniem kwestii technicznych lub odnoszących się do obecności na dyżurze). Mając na uwadze, że każde udzielenie porady prawnej objęte jest tajemnicą zawodową starosta nie ma możliwości dokonania oceny merytorycznej realizacji obowiązków przez adwokata i radcę prawnego i możliwości takiej nie powinien mieć mając na uwadze przynależność obu profesji do grona zawodów zaufania publicznego.

Jednocześnie poniżej przekazujemy kilka konkretnych sugestii zmian redakcyjnych projektu, które w naszej ocenie powinny zostać uwzględnione w projekcie ustawy:

- w projekcie czytamy że osoba udzielająca pomocy prawnej ma przebywać w punkcie, a beneficjent może dokonać wyboru formy porady: stacjonarna czy zdalna czyli udzielona za pomocą środków porozumiewania się na odległość. W ocenie NRA jednak komentowany zapis powinien być uzupełniony § 2, w brzmieniu: "Z ważnych przyczyn starosta może określić inne miejsce i formę udzielania porady, w ramach której wykonawca będzie świadczyć tą pomoc wyłącznie zdalnie lub z pomieszczenia zastępczego innego niż siedziba punktu".

Zdarzają się przypadki, że starostowie nie podejmują się tymczasowego zamknięcia punktów nawet w przypadku awarii technicznych, czy innych wydarzeń, w obawie przed konsekwencjami kontroli tego postępowania. Innym przykładem przemawiającym za wprowadzeniem takiego zapisu są sytuacje kiedy wykonawca jest gotowy do świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej jednak nie może jej udzielić ponieważ urząd w którym znajduje się punkt NPP jest zamknięty bo np. odrabia sobie dzień wolny za święto przypadające w niedzielę. Z Ankiety które przeprowadziliśmy wśród wykonawców jasno wynika, że w sytuacjach takich starostowie nie udostępniają wykonawcom lokali zastępczych obawiając się reakcji wojewodów na takie działania, sporadycznie również decydują się na wprowadzenie pracy zdalnej (która de facto umożliwiałaby świadczenie pomocy prawnej takiemu wykonawcy i dostęp do systemu beneficjentom).

Najczęstszym rozwiązaniem takiej sytuacji jest „odrobienie takiego dyżuru” w sobotę lub inny dzień tygodnia, w którym taki punkt normalnie nie pracuje więc lokalna społeczność i tak z takiego dyżuru nie korzysta lub po prostu obcięcie wynagrodzenia wykonawcy, który de facto gotowy był świadczyć pomoc prawną tylko mu to skutecznie uniemożliwiono.

W obecnej sytuacji gospodarczej w kraju, już docierają informacje, że powiaty obawiają się wyłączeń prądu w ziemie lub zastanawiają się jak czasowo przenieść wykonawców w miejsce z możliwością świadczenia w okresie najcięższej zimy wyłącznie porad zdalnych by uniknąć kosztów ogrzewania lokali. Proponowany zapis, wykorzystywany racjonalnie, zapewnić może stałość i ciągłość świadczenia npp, niezależnie od warunków otoczenia i okoliczności zewnętrznych.

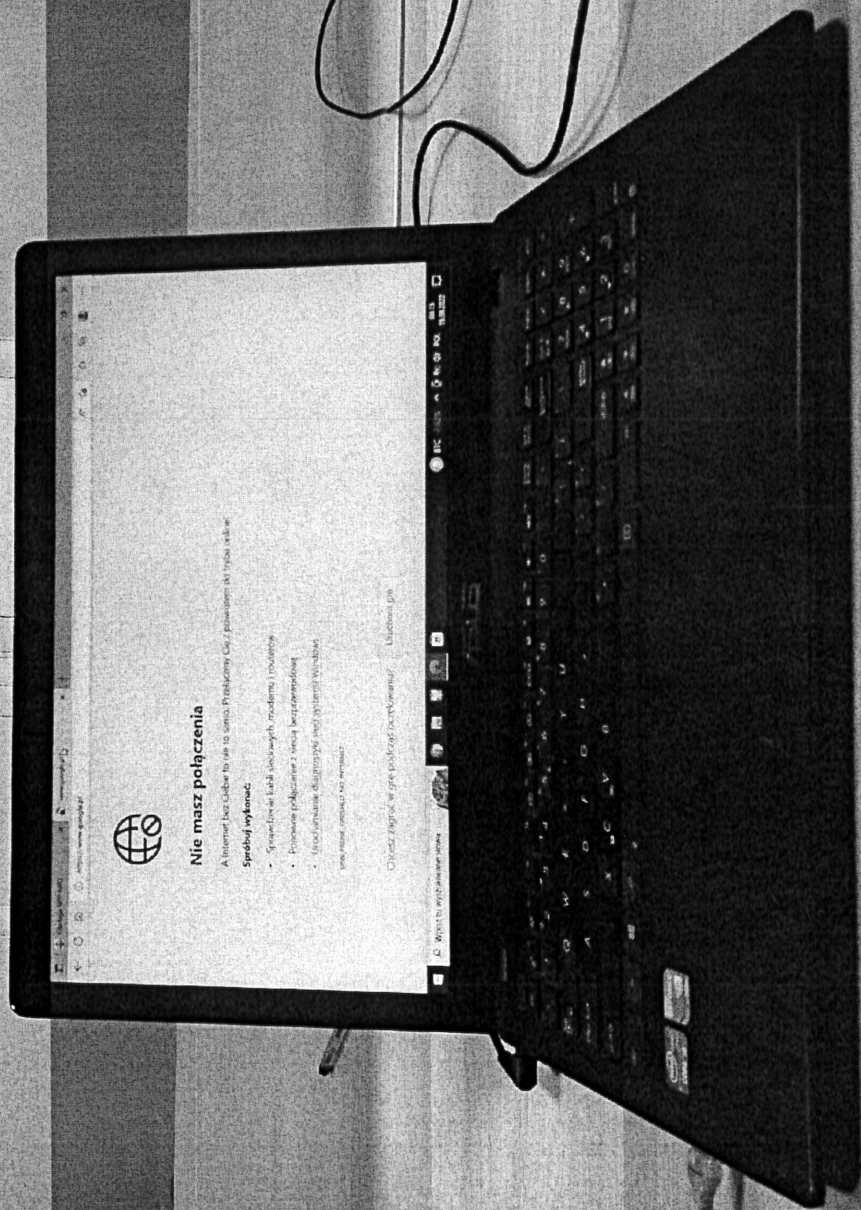
Mając na uwadze powyższe NRA postuluje by na najbliższej Radzie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej opracować dla starostw jasne procedury działania systemu NPP/NPO w przypadku braku prądu lub ogrzewania w punktach NPP /NPO mogących wystąpić w najbliższych miesiącach w związku przewidywanym kryzysem energetycznym.

Przedstawiając powyższe uwagi, mamy nadzieję, że przyczynią się one do przyjęcia w ramach wprowadzanych zmian, rozwiązań, które przyczynią się do udoskonalenia przedstawionego projektu i zapewnienia właściwych mechanizmów funkcjonowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego.

Deklarując gotowość dalszej współpracy z zakresie opiniowanego projektu, pozostaję z poważaniem,

adwokat Dorota Kulińska
Dyrektor
Instytutu Legislacji
i Prac Parlamentarnych
Naczelnej Rady Adwokackiej

Nie masz połączenia

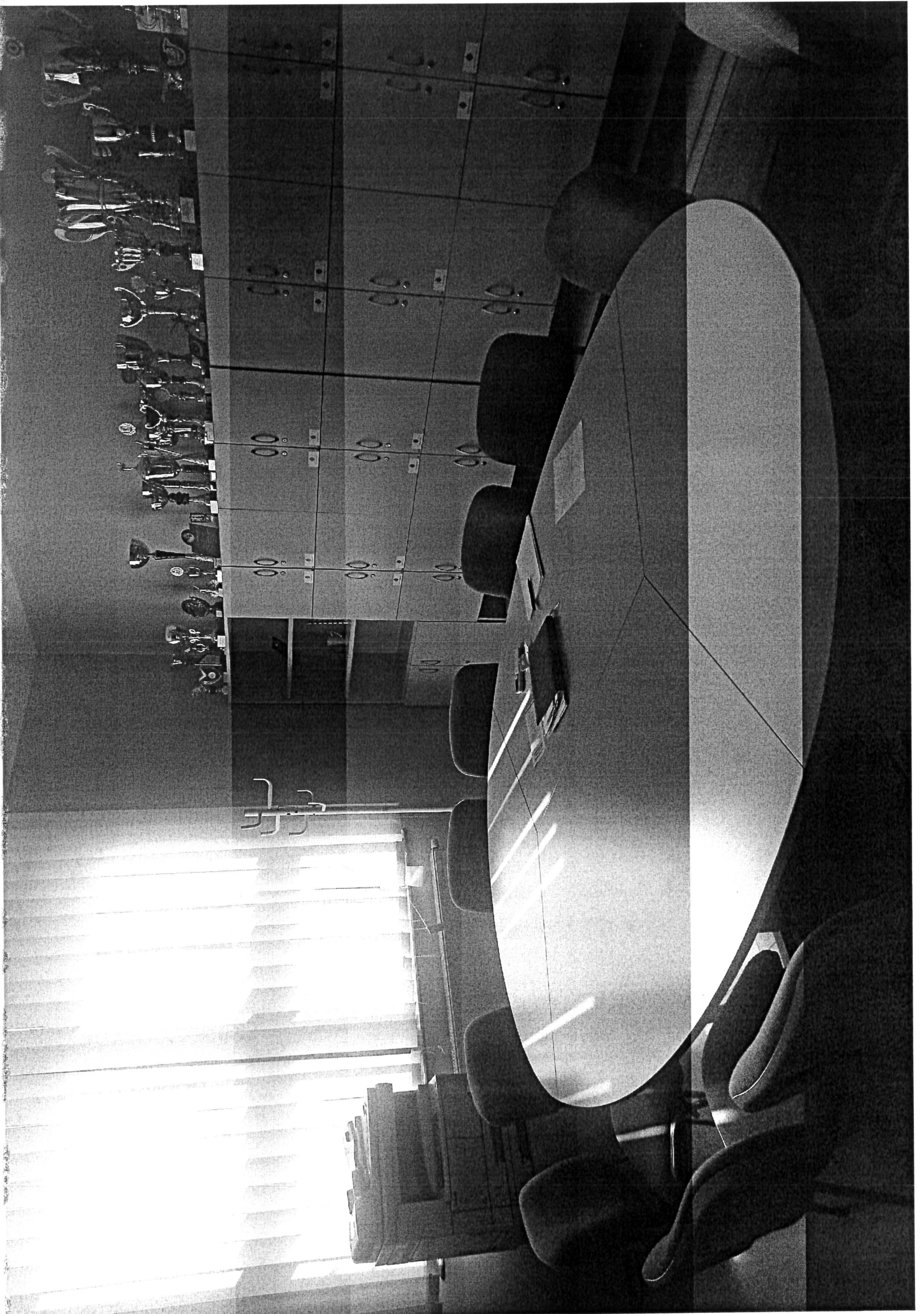
A Internet już działa? To nie to samo. Przeglądasz Go? Prawdopodobnie nie. Sprawdź:

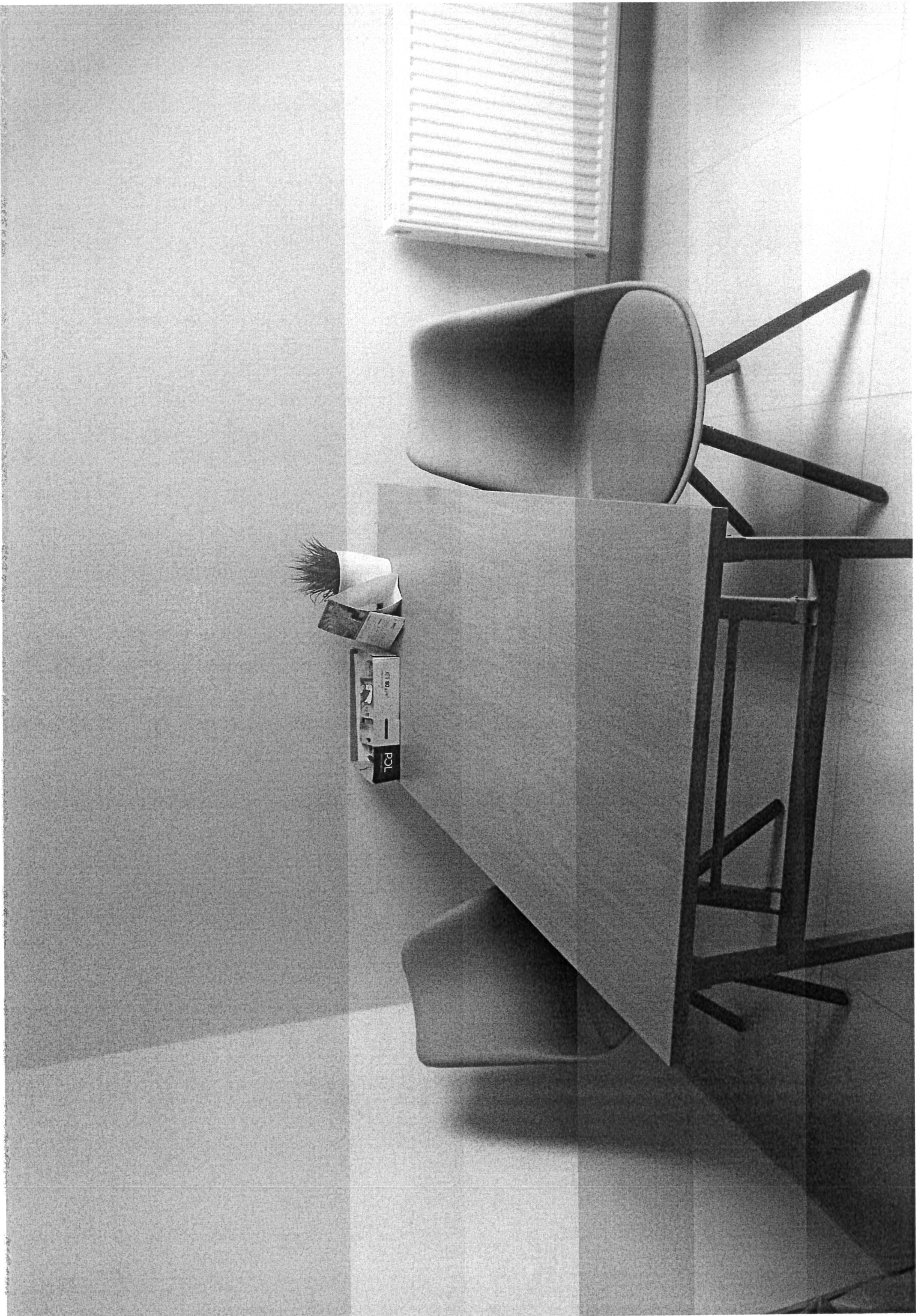
Spróbuj wykonać:

- Sprawdź, czy masz dostęp do Internetu (np. w domu)
- Sprawdź, czy masz dostęp do Internetu (np. w domu)
- Sprawdź, czy masz dostęp do Internetu (np. w domu)

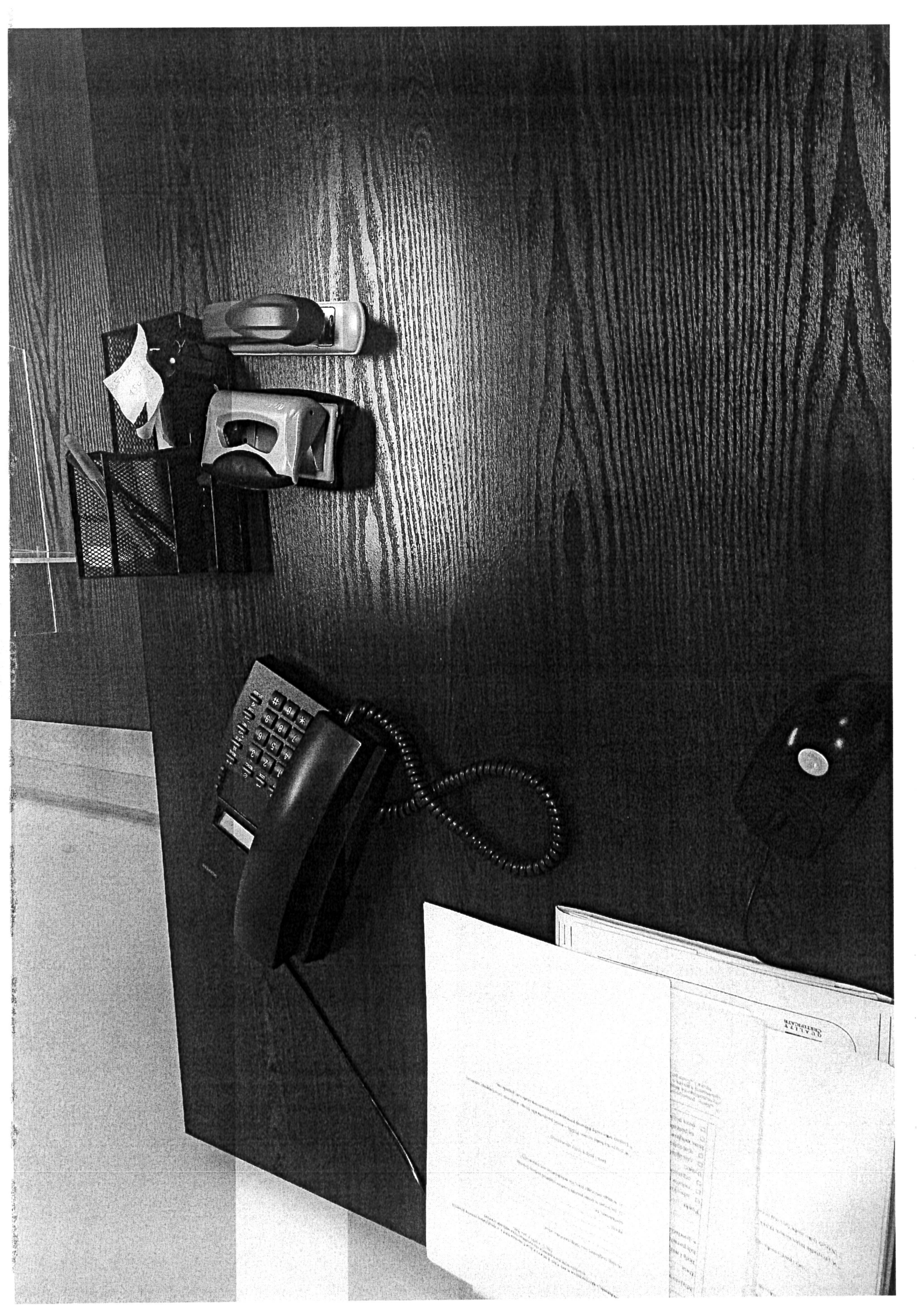
Jeśli nadal nie masz dostępu do Internetu, sprawdź, czy masz dostęp do Internetu.

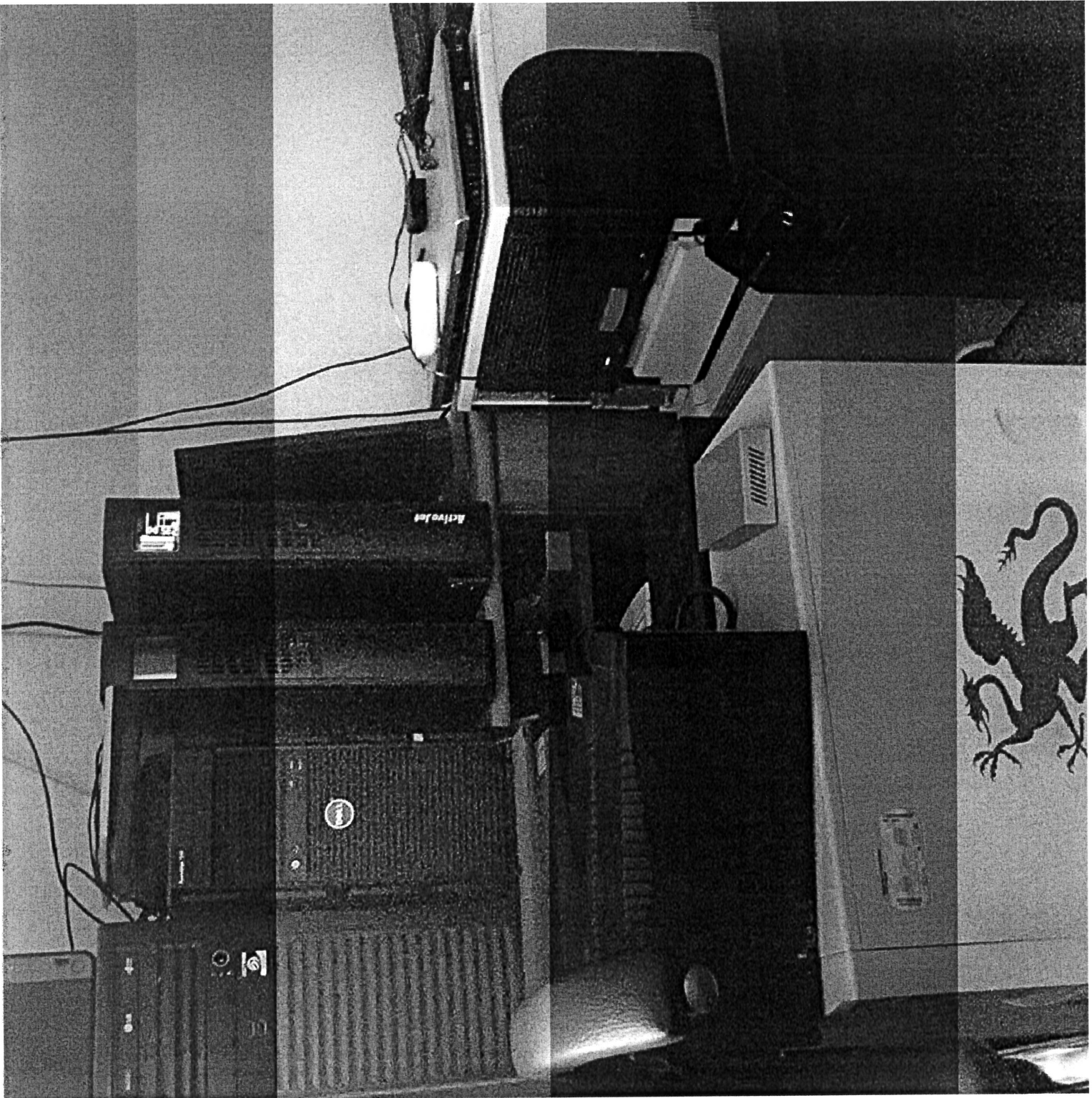
Chcesz zgłosić problem? Kliknij tutaj.

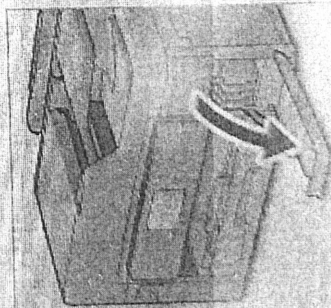

MFC-J3930DW

① Wymień atram.

Wymień tusz.

 LC3617/LC3619

Otwórz pokrywę wkładki z
tuszem.

 Touchscreen

↶

↵

✕

1

4

7

*

